

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 1 Kasım 2022
Sayı : 2382

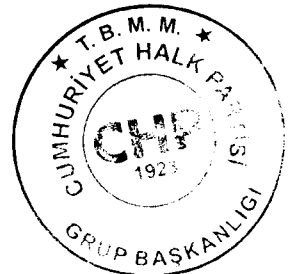
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. **31.10.2022**

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 02 Kasım 2022	Esas No: 2/4701

TBMM KANUNLAR VE KURARLAR BSKLİĞİ
02 Kasım 2022
No:

TBMM GENEL EVRAK
02 Kasım 2022
No: 405723

GENEL GEREKÇE

Taşeron işçilere kadro hakkı veren 01/02/2018 tarih ve 7079 sayılı Kanun'un 118. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmün Kararname'ye eklenen geçici 23. ve 24. madde uyarınca, emeklilik için asgari prim gününü ve diğer koşulları yerine getiren işçiler zorunlu olarak emekli edilmektedirler. 375 sayılı bu KHK ile diğer kamu işçilerinden ayrı bir rejime tabi tutulan bu işçiler, sürekli işçi kadrolarına geçirilip sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihten sonra kamuda çalışmamaktadırlar.

Emeklilik, çalışanların kendi çalışma güç ve isteklerine bağlı olarak aktif çalışma yaşamlarını sonlandırmalarıdır. Bu tercih, bir zorunluluğun sonucu olarak değil çalışanın kendi iradesi ile gerçekleşmelidir. Nitekim Anayasamızın 49. Maddesi ilk cümlesine göre nasıl "**Çalışma, herkesin hakkı ve ödevi**" ise emeklilik de bu kapsamda bir hak ve ödev olarak değerlendirilmelidir. Ancak 01/02/2018 tarih ve 7079 Sayılı Kanunla 375 Sayılı KHK'ya eklenen geçici 23. ve 24. maddeler ile emekliliğin yaş ve prim ödeme gün sayısına ek olarak kişinin tercihin ve isteğine dayalı niteliği ortadan kaldırılmaktadır. Bir yanda emeklilikte yaşa takılan vatandaşların endişeleri söz konusuysen, anayasal bir hak olan çalışma hakkını kullanmak isteyen işçilerin 375 Sayılı KHK ile zorla emekli edilmeleri hiçbir gerekçe ile açıklanamamaktadır.

Öte yandan 375 Sayılı KHK'nın dayattığı bu düzenlemeler Anayasanın 10. Maddesi olan eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır. Söz konusu maddeye göre "**Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir..... Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.**" Anayasa'ya paralel olarak İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 23. maddesine göre de "**herkesin çalışma, işini serbestçe seçme, adaletili ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı**" vardır. Ek olarak, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleriyle güvenceye alınan çalışma hakkı kapsamında, herkes işini özgürce seçip kabul edebilir. Görülüyor ki bu maddelerin hiçbirinde emeklilik ve çalışmanın azami süresi ile ilgili bir kısıtlama bulunmamaktadır. Gerek Türk hukuk mevzuatında gerek uluslararası düzenlemeler gereği çalışma hakkının kapsamı son derece açıktır. 375 Sayılı KHK tüm bu sayılan hukuki düzenlemelerle bağdaşmamaktadır.

Ayrıca 4857 Sayılı İş Kanunu 5. Maddesine göre "**İş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamaz. İşveren, esaslı sebepler olmadıkça tam süreli çalışan işçi karşısında kısmî süreli çalışan işçiye, belirsiz süreli çalışan işçi karşısında belirli süreli çalışan işçiye farklı işlem yapamaz.**" Söz konusu hüküm gereği işverenin taşerondan kadroya geçirilen bu işçilerin hakları konusunda onları diğer işçilerden farklı işlemlere tabi tutmaları İş Kanunu'nun ruhuna ve amaçladıklarına aykırıdır.

İşbu kanun teklifiyle 01/02/2018 tarih ve 7079 sayılı Kanun'un 118. maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmün Kararname'ye eklenen geçici 23. ve 24 maddedeki; işçileri istekleri dışında emekli etmeye zorlayan hükmün kaldırılması, söz konusu işçilerin diğer kamu işçileri ile eşit emeklilik şartlarına tabi olmaları ve Anayasal haklar kapsamındaki çalışma hakkının korunması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 –375 sayılı KHK’nın geçici 23.maddesi kapsamındaki işçilerin erken yaşta ve düşük maaş ile emekli edilmeye zorunluluğun ortadan kaldırılması, işbu KHK kapsamında bulunmayan diğer kamu işçileri ile eşit kadro ve emeklilik şartlarına tabii olmaları hedeflenmektedir.

MADDE 2- 375 sayılı KHK’nın geçici 24. maddesi kapsamındaki işçilerin erken yaşta ve düşük maaş ile emekli edilmeye zorunluluğun ortadan kaldırılması, işbu KHK kapsamında bulunmayan diğer kamu işçileri ile eşit kadro ve emeklilik şartlarına tabii olmaları hedeflenmektedir.

MADDE 3 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 - Yürütme maddesidir.

**375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME'DE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 27/6/1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 23. maddesinin 5. fıkrasının 2. cümlesi “*Bunların istihdam süreleri hiçbir şekilde sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçemez.*” madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2- 27/6/1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24. maddesinin 1. fıkrasının 4. cümlesi “*Bunların istihdam süreleri hiçbir şekilde sosyal güvenlik kurumlarından emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazandıkları tarihi geçemez.*” madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

